

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 41. Zettortdeenâ Stâ Oktober 1831.

Jelgawa 7tâ Oktober.

Lihds 29tu Septembra pee Rihgas ohsta 1478 fuggi bij atbraufuschi un 1328 isgahjufchi.

No wahzu awihseh m.

Tas leelakais ugguns-grehks, kas schinnî gad-bâ apdsirdehts tappis, irr Konstantinopolê, schinnî Turku semmes galwas-pilfatâ notizzis. Jo tur leelais ahr-pilfatâ, fo Vera fauz, ittin gluschi nodedsis irr, tà ka til weena patti basniza, un tee nammi, fur Wahzu = Keisara rummas-kungs mahjo, atliffufchi irr. Schinnî ahr-pilfatâ pa wissam tee augsti fungi mitte, un sawus leelus namnus turreja, kas no zitteem Keisareem un Kehnineem pee Turku Sulfana atfuh-titi tohp, augstas walstu waijadsiwas labbad.

Tê arri pulks kristigu basnizu un kattolisku klostereu stahweja, un tad wehl pulks Greekeru, Armenijeru un zittu lauschu mitte, kas Turku tizzibu nefurr. Tapehz schis ahr-pilfatâ bija til leels, kâ dasch labs zits pilfatâ; to warr pee ta namnu skaitla redseht, kas nodeggufchi. Jo pahri pah 22,000 (dividese mit dividituhlfstoscheem) namneem irr nodeggufchi. Scho starpâ wissas basnizas, bes weenas, wiffi klostereu, un tee leeli nammi, kurrds Kreewu = Englantes = Pranzufchu = Pruhfchu = Dahnu = Sweedu un zittu kungu rummas-kungi mahjojufchi. Lehti warr dohmaht, zif dahrgas mantas un prezzes tur ugguni aigahjufchas, un kahds leels pulks nabbagu lauschu tē tappis. Bet woi to ugguni newarreza waldbiht? — Ja tahda nelaiame buhtu Vesterburgâ, Berlinê jeb zittâ Girohpes pilfatâ klich-duffi, tad ta gan buhtu apturreta tappufi, jo tur labba polizeie, tur sprizzes, un wiffabi ugguns-eerohtfchi — bet pee Turkeem, deemschehl, no schahm waijadsigahm leetahm wehl ne fo dauds newarr atrast; teem polizeies un wiffabas prat-

tigas drohfschibas un glahfschanas = eezelfchanas wehl peetrufst; tapehz arri ta nelaiame tur til leela bijufi.

— 3.

✓ Es atzerrohs, ka Uwises Apprikku zeenigs mahzitais tikke luhgts, wairak sinnas par nelai-ka neredfigu Indriku, kas dauds un daschadas dseefmas, gan no swehtahm leetahm, gan no pasauligahm isdohmajis un dseedajis un no furrahm zittas no winna mahzitajeem tikke usrakstittas un irr arri rakstos eespeestas, doht. Schi luhgfschana naw peepildita. Bet es, kas es weenâ wehrschâ, kâ falka, tas irr wezzumâ, ar winnu biju un ar winnu weenâ draudsê augu, gribbeju jau fenn mihleem Latweefscheem wehl kahdu sinnu no winna doht. To wiffi jau gan sinn, ka winnsch, woi zertorta, woi peetra gabba sawas dschwibas, zaur pakkahm, azzu-gaisininu pasaudefa. Tomehr labbi tikka audsinahstis un mahzihts, isfwehdeenas basnizâ wests — wsfels buhdans nekad ne truhke, lihds nahwe pee-gahje. — Arri tas jaw sinnams, dohmaju, ka pratte drehbes un kurpes schuht. Pâts neredfigs mahzija sawu dehlu grahmatu lassiht, jo winsch NBZ grahmatu, kaffisinnu = jeb behrnu = mahzibas grahmatu, un dauds dseefmas no dseefinnu grahmatas no galwas sinnaja. Bet nu nahk ta leelaka leeta. Un no ta runnaht, tas man taggad ittin garrâ kâ usspeeschahs, kad apdohmaju, ka arri nu muhsu, Deewa swehta wahrda flud-dinataju starpâ, gohda wihrs irr, kurra tehwa-tehws pateest, kassinn arri patâ tehws, fo arri es lohti kâ draugu mihleju, arflu waddijis. Schi leeta irr, nelaika neredfiga Indrika spreddikuteifschanas. Winsch par kautkahdu swehtu Ewangeliumu, jeb Lekzioni — kurrus wiffus wahrdu pehz wahrda sinnaja isteift — spre-

difi turreja, kad winnu luhdse, un us to winsch ilgaki ne dohmaja, ne ka weerendel-stundu. Un tad runnaja trihs weerendel-stundu un ta pareisi, brangi un jauki, ka es, kas nu jau wairak ne ka 25 gaddus spreddikus saku, Deewam lohti patelstu, ka ikweens no manneem spreddikeem, us kurreem daschureisi divi deenas dohmaju un faitafohs, tik labh buhtu, tik gudri isdohmahts un tik baggats eeksch Deewa swehta wahrda. Weenureisi winsch mums Aprifku = mahzitaja muischâ stary palaunagu un wakar-ehdeenu, divi tahdus brangus spreddikus turreja, kur es patš winnam tohs Bibbeles-wahrdus usdewu, par kurreem tohs bija turreht, Ewangeliums pirma swehtdeenâ pehz Ewaignes-deenas, un pirma pehz Leeldeenâ swehtkeem. Eтары winsch pufs stundu atpuhtehs. Un mans nelaika tehws, kas arri klaufigahs, apleezinaja, ka tas ne buht no winna muttes effus runnahs, bet pascha Indrika isdohmati wahrdi. —

Tahds wihrs winsch, Latweets, bija. Un ne kahdas augstas skohlas, ir ne semmas, warreja apmekleht. Sawa mahzitaja mahzibu, un latweeschu grahmatu lassichana (winsch tahs likahs preekschâ lassitees) bija winna weeniga skohle. Winna pascha zeenigs kungs, Landrahts no Korff, un Paddures nelaika zeenigs kungs, no Sacken, winnam grahmatas pirke: un tahs winsch no kahda puika lifke preekschâ lassitees: febbafôs gaddôs no farwas seewas. —

Es dohmaju, ka zaur scho sinu mannus mihlus Latweeschus labbi buhschu eepreezinajis. Lai Deews Jums wisseem dohd, gudreem buht, pee Jesus turretees, winna mahzibahm paklausht un no winna baggati swehtiteem tapt. Eeksch winna buht, tas irr mums wisseem augstaka waijadsiba.

Elversfeld,

Tuttumes draudses mahzitais.

Leela nelaimē.

Pee Jaunjelgawas, kas ne zif tahl no Daugawas, irr ihsti leela pahrzeltama weeta, kur weenuehr zelta laudis, grahmata paste, reisneeki, ir saldatu pulki, gan us Widsemni gan us Kur-

semni pahrzelti tohp. Par to tur leelas un masas laiwās, un ihpafchi leela pahrzeltama struhga, ar brangu stipru trassu (tauu), ar aireem, sehgele, ir katrâ gallâ nolaischameem peemahleteem schkehrswahrteem, un wiffnotal wiffas waijadsigas leetas allasch gattawas bij, ta ka lihds schim jebkura laikâ, woi deen un nakti, ir paschôs pawaffaras woi ruddena = pluhdôs, it drohschi warreja pahrzeltees, jo pilsehtas pulizei par to waijadsija sunnaht un atbildeht. Taggad irr pahrzelschana weenam schihdam us renti isdohhta, ar tahdu sinu, ka tirgus deenas, tirdsineeki bes maksas pahrzeltami; par to schihds dabbu tirgus deenas ihpafschus laudis no pilsehtas par paligu pee zelschanas; bet tirgus laikâ zehleji jaw no pascha rihta mehds eedsertees. Ta gan arri buhs bijis 14tâ Septembera deenâ, kur Mahrias tirgus Jaunjelgawâ tappe turrehts. Uhdens taggad lohti mas, ta ka dauds gaddeem Daugawu tahdu seklu ne effam redsejusch. Tad newarredami ar leelu zeltamu struhgu eet, tai deenâ zehle ar leelu tiltalawu, kas irr, ka sinmans, divi prahwas laiwās blakku sajuhgtas ar it stiprahm blankahm, ka wirspusse par tiltu derr, bet bes trassa. Pulkš Widsemneeku gaid ohtrâ mallâ kas gribb pahrzeltami, un tik kolabbâ brohkasta laikâ (kas irr pulksten 10 preeksch pufsdeenâ) laiwās atkal klaht irr, tudal ar wareru speeschahs wirsu leeli un masi, wihri un seewas, mahjas laudis un muischas faine, wehl 3 sirgi ar ratteem, un leela wahte brandwihnu pilna; ikweens gribb pirmais buht us tiltu; tē warr fapraft, ka aplam un pahrleeku peefrants bijis. Ne sinu, woi no pullizzes pusses kahds usraugs woi saldats lihds bijis woi ne, jeb woi tam naw klaufigusch. Wehl par nelaimi tai deenâ puhte it stiprs launaga-wehisch, kas prett straumi fisdams dewe leelus wilnus. Tad nu muhsu tirdsineeki ne treschu dalku wehl no sawa uhdens zelta pabeigusch, jaw wilni peepild ahtri to laiwâ kas leijas puffed bij, ta ka schi nogrimme uhdenti, un nowille tiltu glusch schikbi us weenu pufsi. Zaur to smagga brandwihna wahte arri noweltahs us scho pufsi, un rattiffi eedama weenu aisjuhgtu sirgu un arri zittus zihwekus lihds aiswell uhdenti. Nu schaujahs wiffi ahtri,

fà jau tahdà bailes = brihdi, us ohtru puffed tilta, kas angsti stahweja uhdens wirfù. Bet ar tahdu ahtru un pahrleeku leelu swarru, uhdens tàpatt smeltahs arridsan ohtrà laiwà un pahrneim to ahtri, un nu deemschehl pagrimme wifs tilts ar wisseem zihwekeem un leetahm appakfch uhdeni un lihds paschu dibbeni; bet zaur to ka Daugawa taggad lohti sekla, tà ka uhdens zihwekeem tikkai lihds pufß fruchtim sneedse, schee wehl palikke stahwoht us tiltu. Tudal bij glahbeji klahr ar masahm laiwinahm, ihpaschi gohdigi Dohlineeki kas tirgus laikà pee Jaunjelgawas bij apmettuschees. Bet tè nu bij patti nestunda arridsan klahr. Jo tai paschà brihdi spehre puble wehisch ittin ar stikfi, un nabbagi lautini ne kur newarredami peekertees ar rohkahm un turretees prett wilneem tappe no scheem wiffi aisrauti un Daugawà slihzinati. Tiltis nu weeglis palizzis tulihst atkal zehlahs us augfchu, un peldeja atkal uhdens wirfu. Slawehs Deews! nu tudal daud; wairak ne fà pufse to nabbagu slihfonu sakampe sawàs nahwes isbailes laiwu = un tilta = mallas, peekehrahs zeeti, tik ilgi tà pelbedami, kamehr pestiti tappa. Tudal pehz schahs nelaines, wehl 5 zilweki ar tikfleem kluwa isfweijoti, bet no scheem tikkai divi wezzigas seewinas warreja pamohdinah; teem zitteem firdi wairs newarreja fasilf us dshwibu, jefschu gan wiffadi mehginahs, un mihligi ap winneem strahdahs kluwa. Pa wiffam lihds schim 16 lihki iswilkti; bet ikdeenastur wehl rohdotees gohdigi Widsemmes laudis, kas melle un raudadami prassa, schis pehz sawas seewinas, schi pehz sawa drauga, schis pehz sawu meefigu, tas pehz rabda = un draugabehrnu; un wehl ne sinn zil parwiffam slihfufchi, un zil tannis laiwàs bijufchi, bet ja mas tad kahdas 50 dwehseles. — Tu Deewin! Woi schi naw leela nelaine sawama? — Tè palikke tirgus, tè preekß, kas ahtri par raudahm pahrtai-fijahs, fà jaw daschdeen schinni semmes muhschà. —

Warr buht ka wehl dabbufchu us preekfchu kahdas plaschakas sinnas pahr scho leetu, tad to turpmaf arri isteifschu.

Schulz,

Birgalles mahjitais.

Yee behrna kappà.

1.

Tad gull' nu wehfà kappinà,
Tu Deewa sehkla dahgaka;
Taws gars pahr swaigsnehm pazeltahs,
Tur Debbes tehws tew' audsinahs.

2.

Scheit masu brihdi dshwoji,
Wehl dshwes = preekß ne jutti;
Ir gruhfibaß, kas muhs sche speesch,
Zaur nahwi Deews no tewim greefch.

3.

Jau agrà dshwib's = rihfina,
Tew' nahwes engels aiswadda,
Labb' tew, jo tu to nesinni,
Kà behdas nospeesch dwehfeli.

4.

Us mahtesfchepja meerigi,
Tu sawas azzis aisfchepfi;
Wehl dascha nastà speedihß muhs,
Pirms mums schi meera = stunda kluhs.

5.

Tu ne pasinni mihlibu,
Bet arr' ne kahdu wiltibu;
Kam faldums mehle parahdahs,
Bet firdi neschfihßis atrehdahs.

6.

Tew firds bij nenoseedfiga,
Taws gars fà fwehta engela;
Tà schfihßis un fwehts tu aisgahji
Us winnu meera = dshwofli.

7.

Gan agri no mums noschfihrees,
Bet wifs irr labs, fo nospreesch Deews;
Mehs gribbejam tew' audsinah,
Raug, nu patß Deews par tehwu klahr.

8.

Tur ihstais meers, fur mahjo tu,
Eefsch debbes fwehtu draudfibu;
Mehs flapjas azzis noslaufam,
Starp engeleem tew nomannam.

9.

Ir dwehfels azzim eerangam,
Mehs sawu gihni smaidijam;
Tu rohkas prett mums issteepi,
Sawz: „Nahzeet meera = dshwofli!“

L.....l.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohy no Suhres pagasta teefas wiffi tee, kam labbas taisnas parradu praffifchanas pee to mantu ta ziffahrtiga Suhres fainneeka Trederu Martina buhtu, kas sawas mahjas nespehziabas labbad patz atdewis un par furra mantu inventariuma truhkuma dehl zaur to spreedumu no 5tas f. m. fonkurse nolifta, aizinati, pee faudeschanas sawas teefas, eeksch to starpu no 8 neddelahm un wiswehlahi lihds to 7tu Nowembera f. g. kas par to weenigu un isflehdsumu terminu nolifts tappis, scheitan peeteiktees, sawas praffifchanas un winnu parahdifchanas nodohht, un tad to tahlafu spreedumu fagaaidiht.

Suhres pagasta teefa 12ta Septempera 1831. 2

(S. W.) ††† Krazin Janne, pagasta wezzakais.
(Nr. 161.) Fr. Grücke, pagasta teefas stihweris.

Us pawehleschanu tahs Luffumes aprinka teefas teek pee Kaiwes pagasta teefas tai 17ta Oktobera f. g. weena datta no tahm ataemtahm leetahm ta lihdsfchinniga Kaiwes meldera Robisch, prohti: eeksch lohpeem, flappeem, kastehm un krehfleem, dehl teefasmakfaschanahm, uhtrope pahrdohhti; tee, kas tahdas

leetas pirkt gribbetu, teek aizinati, tai peeminnetâ deenâ pee schihs pagasta teefas sarastees.

Kaiwes pagasta teefa 26ta Septempera 1831. 2
††† Appolej Janne, pagasta wezzakais.
C. Herrmann, pagasta teefas stihweris.

Zittas fluddinafchanas.

No teem beidsiht peeminneteem tohy wiffi, furreem labbas taisnas parradu praffifchanas jeb atlihdfinaschanas pee tahs atliksfchas mantas ta nomirruscha Lehnas basnizaskunga Philippa v. Rhanaeus buhtu, usfaukti: ar tahm paschahm, pee faudeschanas sawas teefas, pehz feschahm neddelahm, tas irr tanni 26ta Oktobera f. g., kas par to weenigu islihdfinaschanas terminu nolifts irr, Lehnas basnizaskunga = muischâ sew peeteiktees. 2

Tez usraugi tahs testamentes peepildifchanas.

Tas no 8tas Septempera us zittu laiku nolifts Dundanges lohpu = tirgus, schogadd pirmdeen, 5ta Oktobera, Dundanges muischâ tapz turrehts. 1

Dundanges muischâ = waldischana.

Weens gohdigs usfizzams waggars, kam labbas leezibas grahmatas, warr atfal weetu dabbuht. Sinnu par to winnam dohs Steffenhagen kungs Jalgawâ.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 28ta Septempera 1831.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 73½ kap. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohds kannepu, tappe makfahts ar	1	—
5 — papihru naudas	1	33	1 — linnu labbakas surtes — —	2	—
1 jauns dahlberis	1	30	1 — — sliktakas surtes — —	1	40
1 puhrs rudsu tappe makfahts ar	1	25	1 — tabaka	—	60
1 — kweeschu	2	35	1 — dselses	—	70
1 — meeschu	—	95	1 — sweesta	2	—
1 — meeschu = putrainu — — —	1	30	1 muzza filku, preeschu muzzâ — —	4	50
1 — ausu	—	65	1 — — wihleschnu muzzâ — —	4	75
1 — kweeschu = miltu	2	70	1 — farkanas fahls — — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	40	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — — —	1	12	1 — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firnu	1	25	1 — smalkas fahls	3	50
1 — linnu = sehflas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehflas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmeneu	1	50	makfa.		

It zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.